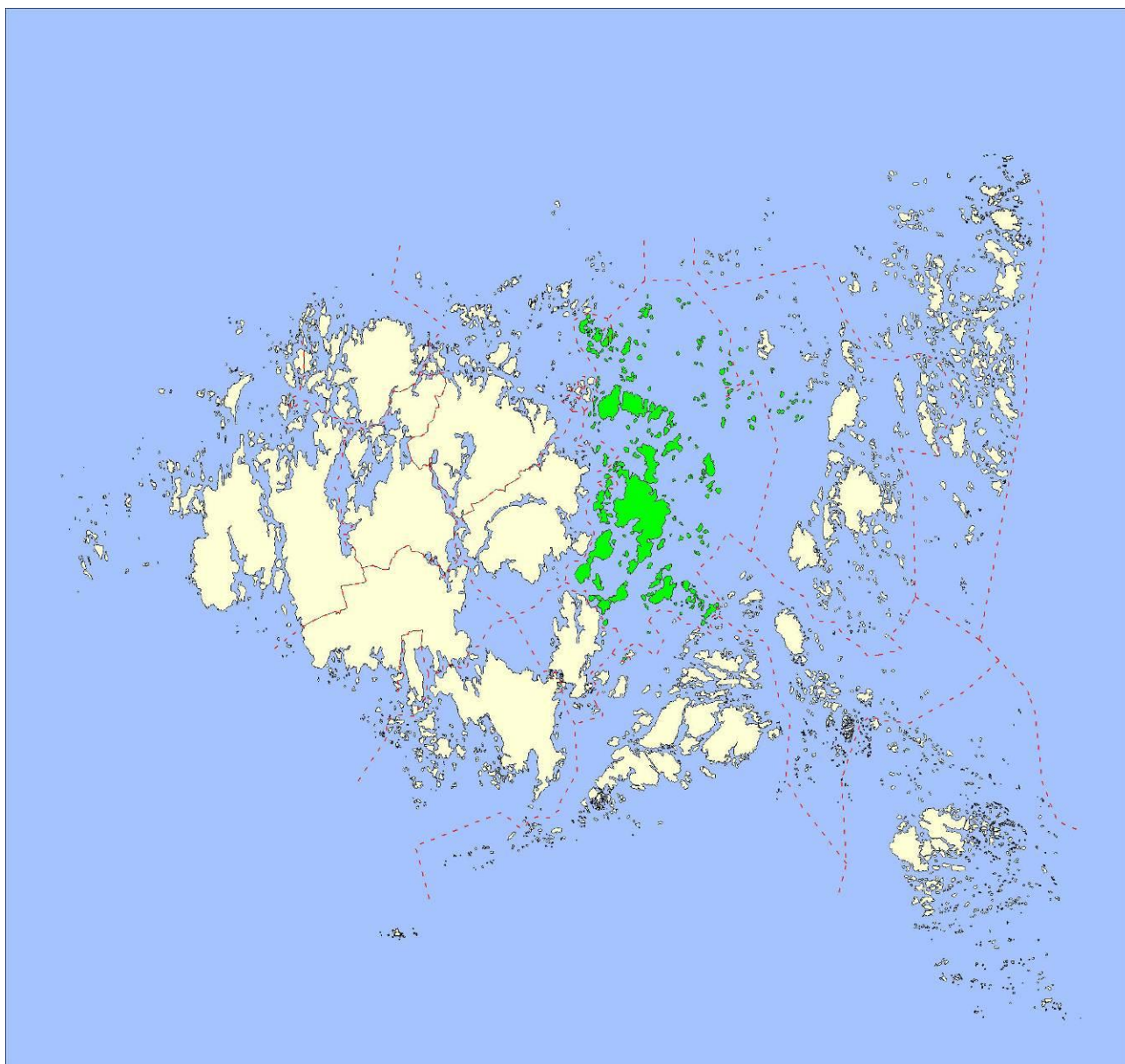
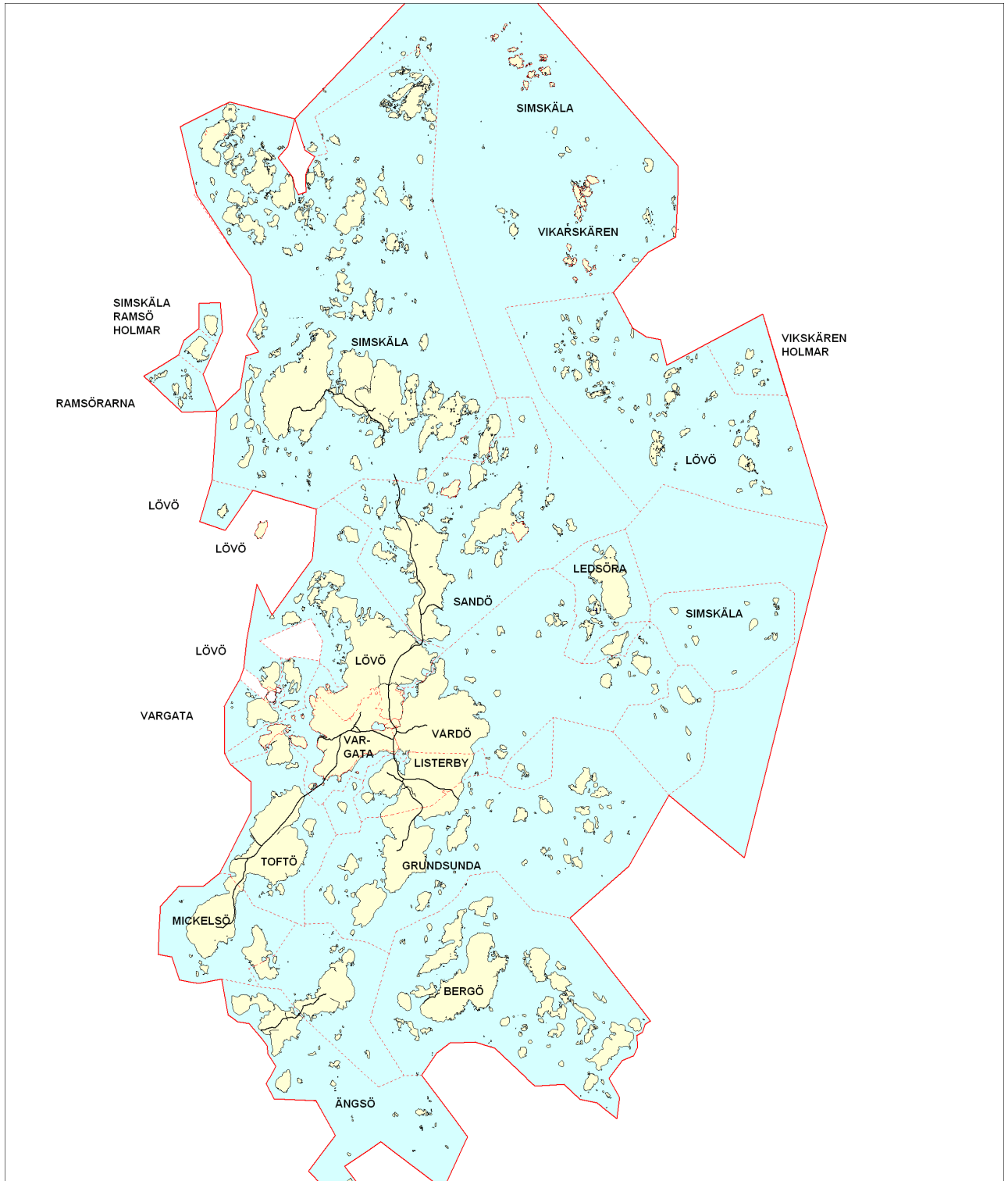

FORNMINNESINVENTERING
VÅRDÖ

INVENTERINGSOMRÅDE VÅRDÖ

Vårdö kommun

Vårdö kommun

NUMRERING ÖVER BYAR OCH ENSTAKA HEMMAN (Namngivning och nummer inom parentes är lantmäteriets)

01	BERGÖ	(941-401)
03	BUSSÖ	(941-403)
04	GRUNDSUNDA	(941-404)
06	LEDSÖRA	(941-406)
07	LISTERSBY	(941-407)
08	LÖFÖ	(941-408)
09	MICHELSÖ	(941-409)
10	SANDÖ	(941-410)
11	SIMSKÄLA	(941-411)
12	TÖFTÖ	(941-412)
13	WARGATA	(941-413)
14	WÅRDÖ	(941-414)
15	ÄNGÖ	(941-415)
16	RAMSÖ HOLME	(941-416)
17	RAMSÖRARNA	(941-417)
18	VIKARSKÄREN	(941-418)
19	VIKSKÄREN HOLMAR	(941-419)

1. Bergö

Vå 1.1 Bergö, Kalvholmen

GK 1014 03 C	KNR 6 6725-6/14659-10	IK
a) Stenkompass	St	Antal anl 1
b) Rösen	St	Antal anl 2

Belägna på Ö sidan av Kalvholm på en bergtopp med utsikt över faret och Kalvholmsfladan.

Kompassen visar 16 väderstreck.

Registreringsdatum: 13.6.2013

4. Grundsunda

Vå 4.1 Grundsunda, Löskär

GK1014 06 B	KNR 6 6790-1/14705-6	IK
a) Rösegravfält	Brå	Antal anl 10
b) Stenkompass	St	Antal anl 1

Belägna på bergkrönet samt i stenåkern längs bergets sydsluttning.

Rösen är välbyggda och av bronsålderskaraktär. Stenkompassen visar 12 väderstreck.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 4.2 Grundsunda, Österholmen

GK 1014 03 D	KNR 6 6786-7/14678	IK
Labyrint	St	Antal anl 1
Ryssugn	St	Antal anl 1

Belägen på N delen av Österholmen på ett plant berg ca 80 m O om strandlinjen

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 4.3 Grundsunda, Österholmen

GK 1014 03 D	KNR 6 6784-5/14676	IK
Ryssugnsområde	St	Antal anl –

Belägen på N delen av Österholmen med VSV riktning mot Skötklobb.

Registreringsdatum: 13.6.2013

6. Ledsöra

Vå 6.1 Ledsöra

GK 1023 04 B	KNR 6 6859/14728	IK
Husgrund	S t	Antal anl 1

Belägen ca 100 m SSÖ om triangelpunkten på Stormossbergets krön.

Husgrund, väl bevarad på tre sidor och byggd av natursten i ett lager. Den hela sidan av grunden är 6 m lång medan de mötande sidorna är 5,5 respektive 6,2 m långa. Området koloniserades under 1700-talet, men enligt tradition skall grunden härröra från en tidigare bosättning. I området finns också flera låga odlingsrösen.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 6.2 Ledsöra

GK 1023 04 B	KNR 6 6860/14728	IK
a) Rösen	..	Antal anl 3
b) Boplatsområde	S t	Antal anl 1

Belägna ca 100 m Ö om triangelpunkten på Stormossbergets krön.

Rösen har svagt ovala former, de är 3-4 m i diameter och uppbyggda av 2-4 lager sten. På en högre liggande nivå av berget finns en boplatslämning i form av en övernattningsgrund. Denna består av en U-formad stenram som byggts samman med bergkanten så att ett 15 m² stort utrymme bildats.

Registreringsdatum: 13.6.2013

7. Listerby

Vå 7.1 Listerby

GK 1014 03 D	KNR 6 6798/14675	IK
Rösen	Br å/Ä jä	Antal anl 2

Belägen i NV-sluttning av berg på en liten platå, ca 500 m NNV om Hummelviks färjhamn och ca 20 m SO brukningsvägen Ö om åkerområdet Hummelkärr.

Rösen är 6 m diameter och 0,7 respektive 0,4 m höga, de ligger i nära anslutning till varandra med N-S orientering. Det större röset har kraftigare, upp till 0,5 m stora kantstenar och närmast fyrkantig 1,6x1,9 m vid (N-S) och 0,7 m djup grop i mitten.

Registreringsdatum: 13.6.2013

8. Lövö

Vå 8.1 Lövö

GK 1023 01 C	KNR 6 6835-6/14653-4	IK
Boplatsområde	S t	Antal anl 1

Lämningar efter fredskongressen 1718-19. Belägna i de centrala delarna av byn.

Samuel Kiällin kyrkoherde i Sund på 1700-talet gjorde följande beskrivning av de två lägren: "Svenska Hofvet var anlagt i Söder, och dess Borggård var i längden 160 alnar, och i bredden hälften, samt hade 3 portar. I Söder var S.T.Herr Gref Carl Gyllenborgs rum och Cancelliet. I Vestra flygeln S.T.Herr Gref Lilienstedts, sedan Predikosalen med utgång till stora trädgården ('förmodeligen bör det heta: Borggården', anmärker Radloff); så stora matsalen ottkantig, Görzes rum m.m. alt med stora dubbla fenster. I den Östra Cavallierernes matsal, Corps de Gardie, rum för Officerarne och Soldaterne med mera som för långt vore at beskrifva. Ryska Hofvet var anlagt i Norr. Dess Borggård innehöll i längden 162 alnar, i bredden 150 och hade 4 portar. Dörrarna uti norra och södra flygeln voro gentemot hvarandra, at när de uplåtos, kunde man se igenom alla rummen. Ryska generalernas S.T.Bruces och Ostermans rum voro präktiga med stora 3 dubbla fenster. Här voro ock många betjentes rum, sasom i Svenska Hofvet; men Ryska Kyrkan ute på fältet var utan fenster, efter der brukades ljus".

Exakt läge eller yttre begränsningar för de båda lägren är inte fastställda. Vid arkeologiska utgrävningar 1973-74 i Mansas Storhage undersöktes delar av det svenska lägret. Bland fynden märks svenska nödmynt, glas, porslin samt stora mängder djurben.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.2 Lövä

GK 1023 01 A KNR 6 6835-7/14642-4 IK
Stengärdesgård St Antal anl 1

Belägen ca 1 km V om byn på berget och ca 400 m OSO om Kvärvik.

Den över 300 m långa och välbyggda stengärdesgården uppfördes på initiativ av bonden och riksdagsmannen Jan Pehrsson på Mansas hemman under 1760-70-talet.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.3 Lövä, Hulkarörarna, Notskär

GK 1023 05 C KNR 6 6907/14775 IK
Övernattningsgrunder St Antal anl 3

Belägna på Ö sidan av ön ca 15-30 m från stranden och hamnen.

Gammal notdragningsplats.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.4 Lövä, Hulkarörarna, Notskär

GK 1023 05 C KNR 6 6908-9/14772 IK
Övernattningsgrunder St Antal anl 2

Belägna på N sidan av Notskär ca 25 m från stranden.

På berget S om grunderna finns rester efter torkställningar för noten.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.5 Lövä, Hulkarörarna, Alskäret

GK 1023 05 C KNR 6 6918/14476 IK
Övernattningsgrund St Antal anl 1

Belägen på norra delen av Alskäret.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.6 Lövä

GK 1023 01 A KNR 6 6840/14642 IK
Stengärdesgård St Antal anl 1

Belägen på södra delen av en bergsrygg, öster om åkerskiftet Storvassen och ca 1200 m väster om bebyggelsen i Lövä by.

Stengärdesgård, 5 m lång och 1 m bred med tjocklek av ca 0,8 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.7 Lövä

GK 1023 01 C KNR 6 6847-9/14659-61 IK
Ryssugnar St Antal anl 3

Belägna i hållmarksområdet N om landsvägen och SV om Sandö sund.

Glest bestånd av ryssugnar. N därom har registrerats en källa.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.8 Lövä, Östra skäret

GK 1023 05 A	KNR 6 6941/14722	IK
Övernattningsgrund	S t	Antal anl 1
Ristningsområde	S t	Antal anl 1

Belägna vid den inbuktade V delen av Östra skären
Inristningarna består av initialer och årtal från 1800- och 1900-talen.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 8.9 Lövä, Stora Harskär, Stora skäret

GK 1023 05 A	KNR 6 6939/14720	IK
Övernattningsgrund	S t	Antal anl 1

Belägen på den SÖ delen av Stora skäret.

Registreringsdatum: 13.6.2013

9. Mickelsö

Vå 9.1 Mickelsö

GK 1012 12 D	KNR 6 6759/14592	IK
Röse	...	Antal anl 1

Beläget på ett bergkrön mellan Stockbergsklinten och Sandviken med utsikt över farleden.

Eventuellt rester efter ett sjömärke men kan också vara en grav. Diam. 4 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 9.2 Mickelsö

GK 1012 12 D	KNR 6 6758/14593	IK
Röse	...	Antal anl 1

Beläget mellan Stockbergsklinten och Sandviken på ett mindre bergkrön ca 130 m från stranden. Utblick över farleden.

Eventuellt rester efter ett sjömärke men kan även vara en grav. Diam. 3,5 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 9.3 Mickelsö

GK 1012 12 D	KNR 6 6756-7/14594	IK
Rösegravfält	Brå /Ä jä	Antal anl c. 10

Beläget ca 350 m O om Vårdberg i stenåkern på krönet av ett berg.

Rösen är otydliga, i stenåkern finns gropar som eventuellt är gravar.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 9.4 Mickelsö

GK 1012 12 C	KNR 6 6749/14591	IK
Långröse	Brå	Antal anl 1

Belägen Ö om Falkbergen i skogsterräng.

Långrösets dimensioner är c. 12 x 6 m, höjden c. 1,5 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 9.5 Mickelsö , Kalvholm

GK 1014 03 A

KNR 6 6746/14611

IK

Boplatslämning

S t

Antal anl 1

Belägen på den nordöstra sidan av Kalvholm N del, Ö om Bredviksbergens högsta delar.

Boplatslämning, bestående av en välbevarad stenkoja, står ca 5 m från stranden på svagt sluttande, slätt berg, ca 1,5 m ö h. Kojans yttre mått är ca 3 x 3 m. De kallmurade väggarnas högsta höjd är ca 1,3 m. Väggarna är uppbyggda av sten i varierande storlek, från ca 0,2 m till 0,5-0,7 m i diameter. Kojans norra vägg är uppbyggd på två stora markfasta stenblock, varav det största är ca 1 x 1,4 m. I den södra väggens västra del finns en ca 1,2 m bred dörröppning. Kojans golvyta är ca 2 x 2 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

10. Sandö

11. Simskäla

Vå 11.1 Västra Simskäla

GK 1023 02 A KNR 6 6934/14629 IK
Röse Äjä Antal anl 1
Beläget 300 m NV om Anni Blomqvist bostadshus. På Ö sluttningen av ett berg.
Rössets diam. 5 m. Undersökt 1953 varvid brända ben påträffades.
Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 11.2 Västra Simskäla

GK 1023 02 A KNR 6 6935/14623 IK
Rösen Äjä Antal anl 2
Belägna 500 m S om Kalkvikarna. Invid NÖ kanten av ett berg och SV om en mosse.
Svårt skadat av plundringsgrävningar. Vid undersökning 1953 framkom ett obetydligt
järnfragment.
Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 11.3 Västra Simskäla, Globerg

GK 1023 02 A KNR 6 6934/14626 IK
Stenkompas St Antal anl 1
Belägen ca 200 m S om Gloet och ca 75 m S om en bergbrant på ett slätt berg strax S
om bergkrönet.
Osäker. Kompassen består av stenar lagda i en cirkel. Fyra väderstreck markeras av
stenar lagda i korsform, där varje ändpunkt markeras av större stenar som ligger utanför
cirkeln. Diam. 2 m.
Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 11.4 Östra Simskäla, Nyängsviksudden

GK 1023 02 A KNR 6 6941/14645 IK
Röse Ä jä Antal anl 1
Belägen på N delen av Östra Simskäla, på bergkrönet ca 250 m V om Nyängsviken.
Röset är svårt skadat, sten från röset har använts för att bygga stöd till en signaltavla
(sjömärke) som tidigare funnits på platsen. Diam. 5 m.
Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 11.6 Simskäla, Långholmsgrundet

GK 1023 02 A KNR 6 6903/14611 IK
Grav St Antal anl 1
Belägen på Långholmsgrundet SSV om Västra Simskäla.
Enligt sägen skall en engelsman eller fransman vara begravd här. Graven sägs vara från
Bomarsundstiden.
Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 11.7 Simskäla, Väderskär, Finnklobben

GK 1023 03 C KNR 6 7034/14664 IK
Ristningsområde St Antal anl 1

Beläget på Finnklobb på ett berg invid hamnen.

Gammal fiskeplats. Ristningarna omfattar en stenkompas, initialer och året 1887.

Registreringsdatum: 13.6.2013

12. Töftö

Vå 12.1 Töftö

GK 1014 03 B KNR 6 6779/14621 IK
Stensättning ... Antal anl 1

Belägen på en bergstopp ca 450 m SO om Höckleberg. Utsikt över farleden.

Utgör eventuellt rest efter ett sjömärke. Diam. 6 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 12.2 Töftö

GK 1014 03 B KNR 6 6776/14605 IK
Tegelugnsruin St Antal anl 1

Belägen på liten udde mot Prästösundet, nordväst om nybyggt bostadshus.

Tegelugnen var en del av Töftö tegelbruk som uppfördes 1830 i samband med byggandet av Bomarsunds fästning. Efter fästningens fall avvecklades bruket och kvarvarande byggnader såldes på offentlig auktion år 1855. I samband med ett byggnadsärende år 2000 besiktades anläggningen i samband med lantmäteriförrättning år 2001.

Registreringsdatum: 13.6.2013

13. Wargata

Vå 13.1 Wargata

GK 1023 01 C KNR 6681364/1465419 IK
Stenkapell Mt Antal anl 1

Beläget på huvudön lite avsides från övrig bebyggelse.

Tillägnat Sankt Matthias och lyder under Sunds kyrka. De äldsta delarna är från slutet av 1700 talet. Mindre arkeologisk undersökning 1953-54 i samband med restaurering.

14. Vårdöby

Vå 14.1 Vårdöby, Skålvik

GK 1023 01 C KNR 6 6809/14679 IK
Röse Br å Antal anl 1

Beläget på ett bergkrön ovanför Skålvik strax N om byarån mot Listersby.
Storröse av bronsålderskaraktär med monumentalt läge. På röset har man eldat så att stenarna är helt sintrade. En kvadratisk kallmur kan urskiljas.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 14.2 Vårdöby, Kasklinten

GK 1023 01 C KNR 6 6812-3/14676-7
Röse Br å/Å jä Antal anl 1

Beläget på Kasklintens krön ca 500 m V om Skålvik.
Röset är skadat i centrum. Diam. ca 6 m.

Registreringsdatum: 13.6.2013

Vå 14.3 Vårdöby, Hullvik bergen

GK 1023 01 C KNR 6 6826/14679 IK
Rösen .. Antal anl 3

Belägna på S sidan av inloppet till Hullvik.
Rösen är osäkra, de utgör möjliga rester efter sjömärken.

Registreringsdatum: 13.6.2013

15. Ängö

Vå 15.1 Ängö

GK 101403 A KNR 6 6714/1 4614-5 IK
Ryssugnsområde S t Antal anl 4

Belägen i skogsmark omedelbart S om åker, ca 100 Ö om Ängösund och ca 250 m S om landsvägen.

Belägna på stenig sluttning med inslag av berg.

Registreringsdatum: 13.6.2013

18. Vikarskären